

Nacionalismy ve srovnání

Vyučující: Pavel Barša

Forma atestace: písemný test

Podmínka atestace: aktivní účast na seminářích a alespoň jedna ústní prezentace povinného čtení

Charakteristika kurzu

Kurs se zabývá národem a nacionalismem jako moderními fenomény a srovnává je se dvěma dalšími moderními kategoriemi a s nimi spjatými hnutími – třídou a socialismem na straně jedné a rasou a rasismem na straně druhé. *První část* předkládá historické a teoretické koncepty, jejichž prostřednictvím můžeme uchopit a vysvětlit nástup národa a nacionalismu na scénu evropských dějin. *Druhá část* sleduje historické počátky rivality nacionalismu a socialismu, v jejichž diskurzích do sebe narážely dvě mýtické kolektivní bytosti modernity – národ a třída. *Třetí část* načrtává genealogii moderního rasismu a klade otázku, zda má „rasa“ blíže k „národu“, nebo ke „třídě“.

Obsah kurzu

I. Vznik národa a nacionalismus

- 1) Úvod. E. Hobsbawm, „The nation as novelty: from revolution to liberalism, in: *Nations and nationalism since 1780. Programme, myth, reality*, Cambridge University Press, Cambridge 1990, s. 1-20.
- 2) E. Hobsbawm, *ibid.*, s. 21-45.
- 3) B. Anderson, The nation and the origins of national consciousness, in: *Nationalism. Oxford Readers*, Hutchinson, J. and Smith A.D. (eds.), Oxford University Press, Oxford 1994, s. 43-51; P. Brass, Elite Competition and Nation Formation, in: *Nationalism. Oxford Readers*, *ibid.*, s. 83-89.
- 4) E. Gellner: Nationalism as a product of industrial society, in: *Nationalism. Oxford Readers*, *ibid.*, s. 52-69.
- 5) M. Hroch, From National Movement to the Fully-formed Nation: The Nation-building Process in Europe, in: *Mapping the Nation*, Balakrishnan, G. (ed.), Verso, New York 1996, s. 78-97.

II. Nacionalismus a socialismus

- 6) M. Mazower, Brotherhood, Chapter 2, in: *The Governing the World. The History of an Idea, 1815 to the Present*, Penguin Books 2013, s. 31-47.
- 7) M. Mazower, *ibid.*, s. 48-64.
- 8) E. Gellner, The Coming of Nationalism and its Interpretation: The Myths of Nation and Class, in: *Mapping the Nation*, Balakrishnan, G. (ed.), Verso, New York 1996, s. 98-118.
- 9) E. Gellner, *ibid.*, s. 118-145.

III. Nacionalismus a rasismus

- 10) M. Foucault, Přednáška 28. Ledna 1976, in: *Je třeba bránit společnost*, Filosofia, Praha 2005, s. 71-86.
- 11) H. Arendt, Rasové myšlení před rasismem, in: *Původ totalitarismu I-III*, Oikoymenth, Praha 1996, s. 245-277.
- 12) H. Arendt, Kontinentální imperialismus: pan-hnutí, *ibid.*, s. 324-358.
- 13) Etienne Balibar, Racism and Nationalism, in E. Balibar, I. Wallerstein: *Race, Nation, Class. Ambiguous Identities*, Verso, New York, London, s. 37- 68.

14) Písenná zkouška